C/2026/3935

1.9.2026

RÅDETS HENSTILLING

af 10. juli 2026

om Portugals økonomiske, sociale, beskæftigelsesmæssige, strukturelle og budgetmæssige politikker

(C/2026/3935)

RÅDET FOR DEN EUROPÆISKE UNION,

som henviser til traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde, særlig artikel 121, stk. 2, og artikel 148, stk. 4,

som henviser til Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2024/1263 af 29. april 2024 om effektiv samordning af de økonomiske politikker og om multilateral budgetovervågning samt om ophævelse af Rådets forordning (EF) nr. 1466/97 ([1]), særlig artikel 3, stk. 3,

som henviser til henstilling fra Europa-Kommissionen,

som henviser til beslutninger fra Europa-Parlamentet,

som henviser til konklusioner fra Det Europæiske Råd,

som henviser til udtalelse fra Beskæftigelsesudvalget,

som henviser til udtalelse fra Det Økonomiske og Finansielle Udvalg,

som henviser til udtalelse fra Udvalget for Social Beskyttelse,

som henviser til udtalelse fra Udvalget for Økonomisk Politik, og

som tager følgende i betragtning:

(1) I forordning (EU) 2024/1263 præciseres det, at formålet med rammen for økonomisk styring er dels at fremme sunde og holdbare offentlige finanser, bæredygtig og inklusiv vækst samt modstandsdygtighed gennem reformer og investeringer, dels at forhindre uforholdsmæssigt store offentlige underskud. Det fastsættes i forordningen, at Rådet og Kommissionen foretager multilateral overvågning inden for rammerne af det europæiske semester i overensstemmelse med målsætningerne og bestemmelserne i traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde (TEUF). Det europæiske semester indbefatter navnlig udformning samt overvågning af gennemførelsen af de landespecifikke henstillinger.

(2) Den 25. november 2025 vedtog Kommissionen en udtalelse om Portugals udkast til budgetplan for 2026. Samme dag vedtog Kommissionen på grundlag af forordning (EU) nr. 1176/2011 ligeledes rapporten om varslingsmekanismen 2026, hvori Portugal ikke blev udpeget som en af de medlemsstater, for hvilken der skulle gennemføres en dybdegående undersøgelse. Kommissionen vedtog også en henstilling med henblik på Rådets henstilling om den økonomiske politik i euroområdet, en henstilling med henblik på Rådets henstilling om den menneskelige kapital i Den Europæiske Union samt et forslag til den fælles rapport om beskæftigelsen 2026, hvori gennemførelsen af beskæftigelsesretningslinjerne og principperne i den europæiske søjle for sociale rettigheder analyseres. Rådet vedtog henstillingen om den økonomiske politik i euroområdet ([2]) den 21. april 2026 og den fælles rapport om beskæftigelsen samt henstillingen om den menneskelige kapital den 9. marts 2026.

([1]) Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2024/1263 af 29. april 2024 om effektiv samordning af de økonomiske politikker og om multilateral budgetovervågning samt om ophævelse af Rådets forordning (EF) nr. 1466/97 (EUT L, 2024/1263, 30.4.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1263/oj).

([2]) EUT C, C/2026/2434, 28.4.2026, ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2026/2434/oj.

(3) Den 29. januar 2025 offentliggjorde Kommissionen konkurrenceevnekompasset, som udgør en strategisk ramme med henblik på at styrke Unionens globale konkurrenceevne i de næste fem år. Heri peges der på tre omstillingsforudsætninger, nemlig innovation, dekarbonisering og konkurrenceevne, samt på sikkerhed som væsentlige katalysatorer for bæredygtig økonomisk vækst. Konkurrenceevnekompasset har siden offentliggørelsen dannet grundlag for arbejdet i det europæiske semester, hvilket sikrer, at medlemsstaternes økonomiske politikker stemmer overens med EU's strategiske målsætninger, og at der således skabes en fælles tilgang til økonomisk styring, der fremmer bæredygtig vækst, innovation og modstandsdygtighed i hele Unionen.

(4) I 2026 forløber det europæiske semester for samordning af de økonomiske politikker fortsat sideløbende med genopretnings- og resiliensfacilitetens endelige gennemførelsesstadie ([3]). Genopretnings- og resiliensplanerne har sammen med finansieringen inden for rammerne af samhørighedspolitikken spillet en afgørende rolle med hensyn til at opfylde de politiske prioriteter under det europæiske semester, idet planerne var nødvendige for at tage effektivt hånd om alle eller en betydelig del af de udfordringer, der er identificeret i de relevante landespecifikke henstillinger fra de seneste semesterforløb, og der var behov for programmer, som finansieres via den europæiske samhørighedspolitik, for at tage hensyn til de landespecifikke henstillinger. I takt med at genopretnings- og resiliensfaciliteten nærmer sig sin udløbsdato, er det fortsat vigtigt at fastholde og bygge videre på de reformer, som støttes og gennemføres inden for rammerne af genopretnings- og resiliensfaciliteten, navnlig dem, der bidrager til at håndtere de udfordringer, der er identificeret i de landespecifikke henstillinger.

(5) Den 3. juni 2026 offentliggjorde Kommissionen landerapporten for Portugal 2026. Heri foretages der en vurdering af Portugals fremskridt med efterlevelsen af de landespecifikke henstillinger for 2025, og der gøres status over Portugals gennemførelse af genopretnings- og resiliensplanen. På grundlag af denne analyse udpeges i landerapporten de mest presserende udfordringer, som Portugal står over for. Rapporten indeholder også en vurdering af Portugals fremskridt med gennemførelsen af den europæiske søjle for sociale rettigheder og opfyldelsen af Unionens overordnede mål vedrørende beskæftigelse, færdigheder og bekæmpelse af fattigdom og social udstødelse samt af fremskridtene med gennemførelsen af De Forenede Nationers verdensmål for bæredygtig udvikling.

(6) Den 21. januar 2025 vedtog Rådet på grundlag af Kommissionens vurdering og henstilling en henstilling om godkendelse af Portugals nationale mellemfristede plan for finans- og strukturpolitiske tiltag ([4]). Planen dækker perioden 2025-2028 og beskriver en finanspolitisk tilpasning fordelt over fire år. Rådets henstilling indeholdt følgende maksimale vækstrater i nettoudgifterne: 5,0 % i 2025, 5,1 % i 2026, 1,2 % i 2027 og 3,3 % i 2028, hvilket svarer til maksimale kumulerede vækstrater – beregnet med 2023 som basisår – på 17,4 % i 2025, 23,4 % i 2026, 24,8 % i 2027 og 28,9 % i 2028.

(7) Ruslands angrebskrig mod Ukraine og dens følgevirkninger udgør en eksistentiel udfordring for Den Europæiske Union. Kommissionen har opfordret medlemsstaterne til at anmode om en koordineret aktivering af stabilitets- og vækstpagtens nationale undtagelsesklausul for at støtte EU's bestræbelser på at sikre en hurtig og betydelig forøgelse af forsvarsudgifterne ([5]), og Det Europæiske Råd bifaldt forslaget på sit møde den 6. marts 2025. På Portugals anmodning vedtog Rådet den 8. juli 2025 på grundlag af en henstilling fra Kommissionen en henstilling om tilladelse til Portugal til at afvige fra de anbefalede maksimale vækstrater i nettoudgifterne ([6]). I den periode, hvor den nationale undtagelsesklausul er aktiveret (2025-2028), har Portugal mulighed for at omprioritere de offentlige udgifter eller øge de offentlige indtægter, således at de varigt højere forsvarsudgifter ikke bringer den finanspolitiske holdbarhed på mellemlang sigt i fare.

([3]) Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2021/241 af 12. februar 2021 om oprettelse af genopretnings- og resiliensfaciliteten (EUT L 57 af 18.2.2021, s. 17, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2021/241/oj).

([4]) Rådets henstilling af 21. januar 2025 om godkendelse af Portugals nationale mellemfristede plan for finans- og strukturpolitiske tiltag (EUT C, C/2025/641, 21.1.2025, ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2025/641/oj).

([5]) Meddelelse fra Kommissionen om tilpasning til øgede forsvarsudgifter inden for rammerne af stabilitets- og vækstpagten, Bruxelles, 19.3.2025 (C(2025) 2000 final).

([6]) Rådets henstilling af 8. juli 2025 om tilladelse til Portugal til at afvige fra de maksimale vækstrater i nettoudgifterne som fastsat af Rådet i henhold til forordning (EU) 2024/1263 (aktivering af den nationale undtagelsesklausul) (EUT C, C/2025/3972, 20.8.2025, ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2025/3972/oj).

(8) Den 30. april 2026 forelagde Portugal sin årlige statusrapport 2026 ([7]) om overholdelsen af de anbefalede maksimale vækstrater i nettoudgifterne og om gennemførelsen af reformer og investeringer som reaktion på de vigtigste udfordringer, der er identificeret inden for rammerne af de landespecifikke henstillinger under det europæiske semester. Den årlige statusrapport afspejler også Portugals halvårlige rapportering om de fremskridt, der er gjort med gennemførelsen af Portugals genopretnings- og resiliensplan, jf. artikel 27 i forordning (EU) 2021/241.

(9) I 2025 udgjorde realvæksten i BNP 1,9 %, og HICP-inflationen lå på 2,2 %. Ifølge Kommissionens forårsprognose 2026 ventes det reale BNP at stige med 1,7 % i 2026 og 1,8 % i 2027, mens HICP-inflationen ventes at ligge på 3,0 % i 2026 og 2,3 % i 2027.

(10) Ifølge data fra Eurostat ([8]) steg Portugals offentlige overskud fra 0,6 % af BNP i 2024 til 0,7 % af BNP i 2025. På grundlag af de politiske foranstaltninger, der var kendt på skæringsdatoen for prognosen, forventes der ifølge Kommissionens forårsprognose 2026 et underskud på 0,1 % af BNP i 2026 og 0,4 % af BNP i 2027. Faldet i 2026 afspejler hovedsagelig virkningen af de statslige støtteforanstaltninger, der blev truffet som reaktion på de storme, der ramte Portugal i januar og februar, kombineret med virkningen af yderligere balanceforringende finanspolitiske foranstaltninger. Ændringen af underskuddet i 2027 afspejler hovedsagelig virkningen af yderligere budgetforringende finanspolitiske foranstaltninger, herunder en ny boligpakke og en nedsættelse af selskabsskatten.

(11) Ifølge Kommissionens estimater var den finanspolitiske kurs ([9]), som omfatter både nationalt finansierede og EU-finansierede udgifter, stort set neutral i 2025. Den forventes at være ekspansiv med 1,6 % af BNP i 2026 og kontraktiv med 1,3 % af BNP i 2027.

(12) Ifølge data fra Eurostat ([10]) faldt Portugals offentlige gæld fra 93,5 % af BNP ved udgangen af 2024 til 89,7 % af BNP ved udgangen af 2025. Faldet i gældskvoten i 2025 afspejler hovedsagelig det primære overskud og et gunstigt rente-vækstspænd. På grundlag af de politiske foranstaltninger, der var kendt på skæringsdatoen for prognosen, forventes gældskvoten ifølge Kommissionens forårsprognose 2026 at falde til 87,6 % ved udgangen af 2026 og yderligere til 86,0 % ved udgangen af 2027. Faldet i 2026 og 2027 afspejler hovedsagelig det forventede vedvarende primære overskud og det gunstige rente-vækstspænd.

(13) Ifølge data fra Eurostat ([11]) udgjorde Portugals samlede offentlige forsvarsudgifter 0,8 % af BNP i 2025. Ifølge Kommissionens forårsprognose 2026 ventes de at ligge på samme niveau i 2026. Dette svarer til en stigning på 0,0 procentpoint af BNP i forhold til referenceåret 2021 ([12]).

([7]) De årlige statusrapporter 2026 findes på: https://economy-finance.ec.europa.eu/economic-and-fiscal-governance/stability-and-growth-pact/preventive-arm/annual-progress-reports_en.
([8]) Eurostat – euroindikatorer, 22.4.2026.
([9]) Den finanspolitiske kurs bestemmes ud fra den årlige ændring i den underliggende offentlige budgetstilling. Den bruges til at bedømme den økonomiske impuls fra finanspolitiske tiltag, både dem, der finansieres nationalt, og dem, der finansieres over EU-budgettet. Den finanspolitiske kurs måles som forskellen mellem i) den potentielle vækst på mellemlang sigt og ii) ændringen i de primære udgifter ekskl. diskretionære foranstaltninger på indtægtssiden og inkl. udgifter finansieret med ikketilbagebetalingspligtig støtte (tilskud) fra genopretnings- og resiliensfaciliteten og andre EU-fonde.
([10]) Eurostat – euroindikatorer, 22.5.2026.
([11]) Eurostat, offentlige udgifter opdelt efter formålsklassifikationen for offentlig forvaltning og service (COFOG).
([12]) NATO's definition af forsvarsudgifter adskiller sig fra definitionen i COFOG. Der kan også være forskelle som følge af tidspunktet for registrering af udgifterne, navnlig i forbindelse med militært udstyr, da NATO's registrering ikke følger nationalregnskabsreglerne med hensyn til registreringstidspunkt.

(14) Unionen står fortsat over for en risiko for afbrydelser i energiforsyningen og høj prisvolatilitet, som forværres yderligere af geopolitiske spændinger, der påvirker de globale olie- og gasmarkeder. Erfaringerne fra energikrisen i 2022-2023 har vist, at brede og ikkemålrettede foranstaltninger har betydelige finanspolitiske omkostninger og er socialt og økonomisk ineffektive. Siden krigen i Mellemøsten brød ud i februar 2026, har Portugal vedtaget finanspolitiske foranstaltninger til at afbøde virkningerne af høje energipriser for husholdninger og virksomheder ([13]). Disse omfatter en ikkemålrettet nedsættelse af punktafgifterne på diesel og benzin uden en fastsat udløbsdato, yderligere målrettet støtte til transport-, landbrugs- og fiskerisektoren samt målrettede overførsler til enheder i den sociale sektor, taxaselskaber og brandslukningsforeninger. De målrettede støtteforanstaltninger udløber senest den 30. juni 2026. Ifølge Kommissionens forårsprognose 2026 forventes de finanspolitiske omkostninger ved disse foranstaltninger at udgøre 0,1 % af BNP i 2026, også selv om foranstaltningerne forlænges indtil udgangen af året.

(15) Ifølge Kommissionens beregninger steg Portugals nettoudgifter med 5,5 % i 2025 og med 18,7 % samlet set i 2024 og 2025. Væksten i nettoudgifter i 2025 ligger over den anbefalede maksimale vækstrate med en afvigelse på 0,2 % af BNP på årsbasis. For 2024 og 2025 samlet set ligger den kumulerede vækstrate for nettoudgifterne også over den anbefalede maksimale vækstrate med en afvigelse på 0,4 % af BNP kumuleret set. Under hensyn til fleksibiliteten i henhold til den nationale undtagelsesklausul for at øge forsvarsudgifterne udgør den kumulerede afvigelse i nettoudgifterne for 2024 og 2025 samlet set 0,4 % af BNP. Samtidig udviste budgetsaldoen i 2025 som bemærket et overskud.

(16) Ifølge Kommissionens beregninger forventes Portugals nettoudgifter at stige med 5,6 % i 2026 og med 25,2 % samlet set i 2024, 2025 og 2026. Den forventede vækst i nettoudgifter i 2026 ligger over den anbefalede maksimale vækstrate med en afvigelse på 0,2 % af BNP på årsbasis. For 2024, 2025 og 2026 samlet set ligger den forventede kumulerede vækstrate for nettoudgifterne også over den anbefalede maksimale vækstrate med en afvigelse på 0,6 % af BNP kumuleret set. Under hensyn til fleksibiliteten i henhold til den nationale undtagelsesklausul for at øge forsvarsudgifterne udgør den forventede kumulerede afvigelse i nettoudgifterne for 2024, 2025 og 2026 samlet set fortsat 0,6 % af BNP. Samtidig forventes budgetsaldoen i 2026 som bemærket at være tæt på balance.

(17) Befolkningens aldring sammen med et forventet fald i andelen af personer i den arbejdsdygtige alder udfordrer på mellemlang sigt holdbarheden af Portugals løbende finansierede pensionssystem. De offentlige pensionsudgifter forventes at stige yderligere i løbet af de næste to årtier fra 12,8 % i 2025 til 15,1 % i 2045 ([14]). Portugal forventes at have de tredjehøjeste pensionsudgifter i forhold til BNP i alle medlemsstater i 2045, idet de forventede udgifter til det offentlige pensionssystem topper i 2046. I Portugal er den lovbestemte pensionsalder knyttet til den forventede levetid med henblik på at forbedre pensionssystemets holdbarhed. Portugal nedsatte også en arbejdsgruppe med det formål at fastlægge strategier og vurdere forslag til sikring af pensionssystemets holdbarhed, herunder en revurdering af ordningen for tidlig pensionering og en undersøgelse af mekanismer for delvis pensionering. Arbejdsgruppen har imidlertid endnu ikke fremlagt sin rapport med konkrete politiske forslag, og Portugal har ikke truffet de yderligere strukturelle foranstaltninger, der er nødvendige for at lette presset på landets offentlige pensionssystem. Derudover er Portugals supplerende pensionsordninger fortsat underudviklede og omfatter kun en brøkdel af arbejdsstyrken. Dette svækker også Portugals muligheder for at mobilisere langsigtet opsparing til produktive investeringer.

([13]) Situationen på skæringsdatoen for Kommissionens forårsprognose 2026 (4. maj 2026).

([14]) Europa-Kommissionen, »2024 Ageing Report: Economic and Budgetary Projections for the EU Member States (2022-2070)«, Institutional Paper 279, april 2024.

(18) Skatteudgifter er udbredte i det portugisiske skattesystem, med tæt på 800 forskellige skatteudgifter fordelt på flere forskellige lovtekster. Skatteudgifter kan være et effektivt instrument til at nå specifikke politiske mål. De medfører imidlertid også bortfald af indtægter, bidrager til skattesystemets kompleksitet og kan have konsekvenser for indkomstuligheden. I forbindelse med genopretnings- og resiliensplanen har Portugal taget et første skridt til at håndtere det store antal skatteudgifter ved at oprette en ny permanent skattepolitisk enhed (kaldet U-TAX), som har til formål at overvåge og evaluere skatteudgifterne. Efter offentliggørelsen af U-TAX's evalueringsrapport er de effektive tiltag til at rationalisere skatteudgifterne imidlertid fortsat begrænsede. I 2024 udgjorde skatteudgifterne vedrørende merværdiafgift alene 4,3 % af BNP. Den omfattende anvendelse af nedsatte og mellemliggende momssatser for hotel- og restaurationsydelser (hotelophold, restauranter og catering) kan komme husholdninger med højere indkomster uforholdsmæssigt meget til gode. Talrige incitamenter og fritagelser bidrager også væsentligt til kompleksiteten i regelsættet for selskabsskat. Portugal kunne drage fordel af at forbedre skattesystemets effektivitet ved at strømline skatteudgifterne, herunder dem, der vedrører nedsatte og mellemliggende merværdiafgiftssatser og selskabsskatten. Desuden er Portugals udestående skatterestancer i forhold til BNP fortsat blandt de højeste i EU trods en støt nedgang siden 2021.

(19) Det er fortsat afgørende, at lokale og regionale myndigheder, arbejdsmarkedets parter, civilsamfundet og andre relevante interessenter inddrages systematisk, på en meningsfuld måde og i rette tid for at sikre et bredt ejerskab til og således en vellykket gennemførelse af Unionens finansieringsinstrumenter, herunder også i forbindelse med det europæiske semester.

(20) Hvad angår tempoet for gennemførelsen af programmer vedrørende samhørighedspolitikken, som omfatter støtte fra Den Europæiske Fond for Regionaludvikling (EFRU), Fonden for Retfærdig Omstilling (FRO), Den Europæiske Socialfond Plus (ESF+) og Samhørighedsfonden, ligger Portugal under gennemsnittet for EU både med hensyn til projektudvælgelse og udbetalinger. Det er vigtigt at intensivere og fremskynde indsatsen for at sikre en hurtig gennemførelse af investeringer og samtidig opnå de størst mulige konkrete resultater. Portugal har allerede truffet foranstaltninger inden for rammerne af programmerne vedrørende samhørighedspolitikken for at styrke konkurrenceevne og vækst. Samtidig står Portugal fortsat over for udfordringer med hensyn til gennemførelsen, bl.a. i form af forsinkelser i offentlige udbudsprocedurer som følge af klager, begrænset teknisk og administrativ kapacitet, forsinkelser i kontraktindgåelsen om støtte mellem forvaltningsmyndighederne og de interkommunale fællesskaber, der er ansvarlige for territoriale instrumenter, langvarige procedurer for industrielle licenser og tilladelser, manglende forudsigelig planlægning og utilstrækkelige modne projektporteføljer. Samtidig skal Portugal fremskynde anvendelsen af Fonden for Retfærdig Omstilling, idet midlerne skal være udbetalt inden udgangen af 2026. Det er vigtigt, at de nye investeringer, som Portugal har udpeget i sin midtvejsgennemgang af fondene under samhørighedspolitikken, navnlig investeringer knyttet til de fem prioriteter i forordningen om midtvejsgennemgangen ([15]), gennemføres hurtigt og effektivt.

(21) Portugal står over for flere udfordringer vedrørende forenkling, erhvervsklima, forskning og innovation, adgang til finansiering og vækstfinansiering, kvaliteten af lovgivningsprocessen, transport, vedvarende energi, energiinfrastruktur og -net, energieffektivitet, miljøpolitik, ressourceforvaltning, klimatilpasning, sundhed og langtidspleje, kompetencer og uddannelse samt boliger.

(22) På trods af de fremskridt, der er gjort i de seneste år, er administrative og lovgivningsmæssige byrder fortsat en stor hindring i driften af virksomheder i Portugal. Disse barrierer svækker de portugisiske markeders attraktivitet, reducerer konkurrencen og undergraver portugisiske virksomheders evne til at udvide, innovere og øge deres produktivitet. Virksomhederne rapporterer navnlig fortsat om langvarige industrielle licens- og tilladelsesprocedurer, som de betragter som en væsentlig hindring for investeringer. På trods af visse fremskridt med at forkorte og strømline disse processer har de lokale myndigheder vanskeligheder med at gennemføre de nye procedurer, og praksis kan variere betydeligt mellem regioner og kommuner. Portugal kunne strømline og forbedre effektiviteten af sin lovgivning ved i højere grad at gøre brug af efterfølgende politikevalueringer samt styrke interessenternes inddragelse og øge gennemsigtigheden i udarbejdelsen af offentlige politikker. Forsinkede betalinger er fortsat udbredte, navnlig på Azorerne og i sundhedssektoren.

([15]) Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2025/1914 af 18. september 2025 om ændring af forordning (EU) 2021/1058 og (EU) 2021/1056 for så vidt angår særlige foranstaltninger til at adressere strategiske udfordringer i forbindelse med midtvejsgennemgangen.

(23) Portugisiske virksomheder er overvejende afhængige af banklån og intern finansiering. Andre finansieringskilder, såsom venturekapital og egenkapital, er blevet anvendt i stigende grad i de seneste år, men er fortsat langt mindre udbredte end i EU i gennemsnit, og de portugisiske kapitalmarkeder er fortsat underudviklede. De portugisiske myndigheder iværksatte og styrkede flere initiativer, såsom kapitaliserings- og resiliensfonden, der forvaltes af Banco Português de Fomento, programmer til støtte for nystartede virksomheder eller målrettet mod specifikke sektorer, samt den nylige revision af kapitalmarkedslovgivningen. Der er imidlertid behov for yderligere fremskridt, hvis Portugal skal kunne komme på niveau med sammenlignelige europæiske lande og tiltrække flere private egenkapitalinvestorer og investeringer, bl.a. ved at styrke institutionelle investorers rolle og kapacitet og ved at udvikle supplerende pensionsordninger, som kan udgøre en stabil og væsentlig kilde til langsigtet kapital for segmenterne venturekapital og privat egenkapital. Dette kan understøtte innovation, øge lokale virksomheders evne til at skalere op og udvide deres aktiviteter, forbedre ledelsespraksis og øge produktiviteten. Der er generelt i Portugal en ringe indsigt i finansielle forhold, og i Eurobarometerundersøgelsen fra 2023 om finansiel forståelse fik kun 16 % af portugiserne scoren »høj«, hvilket er det næstlaveste resultat i EU. Portugal har gennemført flere foranstaltninger for at afhjælpe disse mangler, bl.a. ved at indarbejde finansiel forståelse i skolernes læreplaner. Yderligere indsats for at forbedre den finansielle forståelse kunne imidlertid muliggøre en mere effektiv allokering af opsparing og bidrage til at forbedre virksomhedernes forståelse af de særlige fordele og risici ved hvert tilgængeligt finansieringsinstrument.

(24) Retssystemet bliver gradvist mere effektivt, men der er stadig udfordringer med langvarige retssager og et stort efterslæb af sager, navnlig ved forvaltningsdomstolene og i mindre grad ved skattedomstolene. Virksomhederne rapporterer, at ineffektivitet i retssystemet udgør en af de væsentligste hindringer for deres aktiviteter ([16]). Det er vigtigt, at Portugal fortsætter med at gøre fremskridt med at nedbringe efterslæbet af verserende sager samt deres varighed ved både første- og andeninstansdomstole og sikrer, at retssystemet råder over tilstrækkelige ressourcer.

(25) Investeringerne i forskning og udvikling er steget i de seneste år, men de er fortsat utilstrækkelige til, at Portugals nationale forsknings- og innovationssystem modsvarer EU-gennemsnittet. Andelen af udgifter til forskning og udvikling i forhold til BNP steg til 1,7 % i 2024, og det skyldes primært en stigning i de private udgifter, mens det offentlige bidrag til forskning og udvikling lå stabilt på 0,6 %. De portugisiske myndigheder har gennemført en lang række programmer til støtte for forskning og innovation, hvoraf mange forventes afsluttet i 2026. Selv om disse programmer forventes at give varige fordele, er der også efter deres udløb behov for tilstrækkelige incitamenter til forskning, udvikling og innovation. Dette kan understøttes ved at evaluere politikker, målrette indsatsen mod sektorer med det største potentiale for vækst og merværdi og tage regionale forhold i betragtning. I den forbindelse bør politikkerne fremme effektiv teknologi- og videnoverførsel mellem virksomheder og forskningscentre og øge portugisiske virksomheders kapacitet til at forske og innovere.

(26) Portugal er fortsat stærkt afhængig af importerede fossile brændstoffer. Dette medfører betydelige udfordringer for energiforsyningssikkerheden og gør Portugal sårbart over for prischok. Transport er den sektor, der bidrager mest til Portugals drivhusgasemissioner, og sektoren er stærkt afhængig af importeret olie, som tegnede sig for 93 % af transportsektorens samlede endelige energiforbrug. Portugal yder betydelig støtte til fossile brændstoffer uden en planlagt udfasning inden 2030. Navnlig kan subsidier til fossile brændstoffer, der hverken bekæmper energifattigdom på en målrettet måde eller imødegår energisikkerhedsproblemer, hindrer elektrificering og ikke er afgørende for industriens konkurrenceevne, betragtes som en udfasningsprioritet. Portugal har ikke truffet foranstaltninger til at udfase støtte til fossile brændstoffer såsom afgiftsnedsættelser og -fritagelser for diesel til godstransportvirksomheder og kollektiv transport, som opretholder afhængigheden af fossile brændstoffer og mindsker incitamenterne til mere bæredygtige transportløsninger. Portugal gør fremskridt med at fremme elektrisk mobilitet og dekarbonisere køretøjsflåden. Støtteforanstaltninger til private nulemissionskøretøjer, herunder erhvervsmæssige vejtransportkøretøjer, er imidlertid ikke tilstrækkeligt målrettede. Fremskridtene med den videre udvikling af jernbanenettet er fortsat begrænsede. Selv om kollektiv transport generelt er økonomisk overkommelig, er udbuddet i storbyområder utilstrækkeligt, og nettet uden for byområderne er fortsat underudviklet, med begrænset adgang i landdistrikterne. De interregionale forbindelser kræver en betydelig styrkelse på tværs af alle former for kollektiv transport, navnlig jernbanen. Dette kunne også spille en vigtig rolle med hensyn til at mindske presset på boligpriserne i bycentrene og øge andre områders attraktivitet.

([16]) Studies on Business Statistics, Context Costs of Companies (IaCC), National statistical institute.

(27) Portugal har et af de mest dekarboniserede elsystemer i EU. Komplekse, langvarige og utilstrækkeligt digitaliserede tilladelsesprocedurer fortsætter imidlertid med navnlig at forsinke udrulningen af ny, nettilsluttet vedvarende energikapacitet i stor skala. Udviklingen af borgerdrevne fællesskaber for vedvarende energi er også fortsat meget begrænset. Den store andel af vedvarende energi bidrager til at sikre overkommelige engrospriser på elektricitet under den igangværende konflikt i Mellemøsten. Begrænsede ikkefossile fleksibilitetsløsninger og få risikoreducerende instrumenter gør imidlertid, at Portugal er eksponeret for toppe i elpriserne. Desuden er anvendelsen af elkøbsaftaler fortsat begrænset. Incitamenter til yderligere at udvikle langsigtede kontrakter ville bidrage til at gøre markedet mere stabilt ved at sikre projektudviklerne langsigtede indtægter. Begrænsninger i netkapaciteten påvirker i stigende grad tilslutningen af nye vedvarende energiprojekter, og der opbygges en voksende kø af projekter, der afventer tilslutning, samtidig med at betydelige mængder tildelt kapacitet endnu ikke er driftsklare. Selv om der er truffet visse foranstaltninger for at øge den eksisterende netkapacitet, bør Portugal øge gennemsigtigheden omkring den tilgængelige kapacitet i distributionsnettene for at gøre det lettere for projektudviklere at planlægge og investere i nye projekter sideløbende med foranstaltninger til at forbedre neteffektiviteten, f.eks. ved at fremme hybridprojekter og modvirke spekulative ansøgninger. Ved at afhjælpe flaskehalse i tilladelsesprocedurerne, investere yderligere i elnettene, herunder fuldføre den grænseoverskridende sammenkobling med Spanien, fremme lagring, efterspørgselsreaktion og andre fleksibilitetsløsninger samt digitalisere nettet yderligere kan nettets modstandsdygtighed, stabilitet og sikkerhed styrkes, og det kan styrke elektrificeringsindsatsen.

(28) En stor del af den portugisiske befolkning er udsat for energifattigdom. På trods af betydelig finansiering, herunder fra EU-budgettet, er energieffektivitetsordningerne i Portugal fortsat ramt af forsinkelser i gennemførelsen som følge af komplekse og ustabile programudformninger. Portugal har for nylig indført en ordning med henblik på at mobilisere privat finansiering, selv om det fortsat er uklart, i hvilket omfang den anvendes. Med henblik på at reducere den store afhængighed af fossile brændstoffer i bygninger og begrænse energiforbruget bør Portugal fremskynde indsatsen for energieffektivitet ved at forbedre ordningernes udformning og den fremadrettede planlægning af ansøgningsrunderne, styrke incitamenterne til dybderenoveringer, fremme finansieringsordninger, der kan tiltrække private investeringer, fjerne lovgivningsmæssige flaskehalse, navnlig for etageejendomme og offentlige bygninger, og målrette den tilskudsbaserede støtte bedre til sårbare husholdninger, der er ramt af energifattigdom.

(29) Selv om Portugal ikke er blandt de største udledere i EU, falder drivhusgasemissionerne fra industrien ikke væsentligt. Energiintensive industrier såsom papirindustrien, sektoren for ikkemetalholdige mineraler og raffineringssektoren tegner sig fortsat for mere end halvdelen af den samlede industrielle energiefterspørgsel. Komplekse reguleringsmæssige rammer med overlappende forvaltningsniveauer, langvarige tilladelsesprocedurer, manglende forudsigelighed og manglen på en reguleringsramme for CO2-opsamling og -lagring (CCS) og tilhørende infrastruktur udgør samlet set hindringer for dekarboniseringen af sektorer, hvor emissionerne er vanskelige at nedbringe. På baggrund af den omfattende udbredelse af vedvarende energi og andre nettonulteknologier samt et stærkt dekarboniseret elsystem er Portugal godt placeret til at styrke sin position i værdikæden for fremstilling af nettonulteknologier og bæredygtige og cirkulære materialer. Portugal kunne drage fordel af en bedre målretning af støtten til kulstoffattige industriprocesser samt fremstilling og anvendelse af nettonulteknologier, til opskalering af innovationer og til at tiltrække strategiske lavemissionssektorer såsom sektorerne for batterier, biomethan og vedvarende brint.

(30) Portugal klarer sig markant dårligere på indikatorer for cirkulær økonomi og affaldshåndtering, både i forhold til EU-målene og EU-gennemsnittet. Portugal er fortsat i høj grad afhængig af deponering af kommunalt affald, og tæt på to tredjedele af deponeringsanlæggene er ved at nå kapacitetsgrænsen. Desuden risikerer landet ikke at nå EU-målet for 2035 om at reducere deponeringen til højst 10 %. Der er gjort visse fremskridt gennem nationale og regionale initiativer, herunder vedtagelsen af en ny handlingsplan for den cirkulære økonomi i 2026, selv om deres virkning endnu ikke er påvist. Portugal bør fortsætte gennemførelsen af den nuværende strategiramme og kunne drage fordel af yderligere reformer, herunder en styrket anvendelse af økonomiske instrumenter, navnlig indførelsen af en obligatorisk betalingsmodel for husholdningsaffald baseret på den producerede mængde. Sektoren kræver betydelige investeringer, navnlig i infrastruktur til særskilt affaldsindsamling og genanvendelse samt i udvikling eller opgradering af affaldsbehandlingsanlæg for at reducere affaldsmængderne til deponering og forbrænding, mens mobilisering af privat støtte vil være afgørende for at forbedre affaldshåndteringen og fremme omstillingen til en cirkulær økonomi.

(31) Portugal står over for vandmangel, navnlig i de sydlige regioner, hvilket delvis skyldes utilstrækkelig infrastruktur, klimaændringer og stor efterspørgsel. Desuden er der fortsat betydelige forskelle i vandpriserne mellem kommunerne, hvilket skaber differentierede og kontraproduktive incitamenter til forbrug. Portugal er i færd med at gennemføre en national vandstrategi, men der består fortsat betydelige udfordringer. En strømlining af forvaltningen i vandsektoren ville understøtte en mere effektiv koordinering på nationalt, regionalt og lokalt niveau. Efterspørgselsorienterede foranstaltninger, herunder en reform af vandprissætningen, ville bidrage til at forbedre vandforvaltningen og sikre kapital til gennemførelse af infrastrukturforbedringer, samtidig med at de fremmer vandbesparelser og vandeffektivitet og -genanvendelse. Der er behov for yderligere investeringer i indsamling og behandling af spildevand, reduktion af lækager i nettene og styrkelse af overvågningen af vandmængde og -kvalitet, herunder grundvandsindvinding. Naturbaserede løsninger ville også bidrage til at genoprette vandområder og genoprette den naturlige vandbindingsevne i landskaber, vådområder og floder, herunder flodsletter.

(32) Portugal er særlig sårbart over for klimaændringer og dermed forbundne ekstreme vejrforhold såsom intens tørke, oversvømmelser, naturbrande og hedebølger. Den stigende hyppighed og alvor af disse hændelser nødvendiggør kostbart genopbygningsarbejde og genopretning af berørt infrastruktur, herunder kritisk infrastruktur. Mange sektorer er berørt, navnlig elsektoren, landbruget, vandforsyningen, skovbruget, fiskeriet og akvakulturen. Desuden er de nuværende niveauer for kystbeskyttelse utilstrækkelige til at forhindre stigende økonomiske tab som følge af kystoversvømmelser og -erosion. Portugal ville derfor kunne drage fordel af tilstrækkelig og forudsigelig finansiering til klimasikring af kritisk infrastruktur, herunder elnet, jernbaner og vandforsyning. På baggrund af de omfattende naturbrande bør reformerne af skovpolitikken fremskyndes, og Portugal bør fortsat fokusere på at udvikle levedygtige økonomiske værdikæder for skovbiomasse og dermed udnytte bioøkonomiens potentiale yderligere til at øge konkurrenceevnen og bæredygtigheden. Det ville være en fordel for Portugal at anlægge en struktureret tilgang til finansiering af katastroferisici og at fremme en øget privat forsikringsdækning for skader som følge af naturkatastrofer, eftersom Portugal i øjeblikket har en af de laveste andele af forsikrede økonomiske tab i EU.

(33) Portugals sundhedsvæsen fungerer forholdsvis godt med hensyn til sundhedsresultater, men der er fortsat udfordringer med at sikre lige adgang til sundhedsydelser af høj kvalitet, navnlig på grund af vedvarende personalemangel, der undergraver effektiviteten af den nationale sundhedstjeneste (NHS). Portugal har i de seneste år gennemført vigtige reformer og investeret i sundhedsinfrastruktur, bl.a. gennem sin genopretnings- og resiliensplan. Der er imidlertid stadig betydelige udfordringer med at besætte ledige stillinger og fastholde sundhedspersonale i den nationale sundhedstjeneste, hvilket bidrager til vedvarende lange ventetider og ulige adgang til behandling. Lavindkomstgrupper og sårbare grupper rammes i sidste ende hårdere af systemets mangler, da de ofte ikke har råd til at benytte private tilbud for at få dækket deres sundhedsbehov. Der er også fortsat regionale forskelle i adgangen til sundhedsydelser, med større begrænsninger både i tætbefolkede områder (hvor efterspørgslen efter ydelserne er højere) og i fjerntliggende områder med demografisk tilbagegang (hvor incitamenterne ikke er tilstrækkelige til at tiltrække den nødvendige arbejdskraft). Begrænset adgang og lange ventetider har også bidraget til den høje andel af egenbetaling for at få dækket behovet for sundhedsydelser. På trods af visse foranstaltninger, der er truffet for at afhjælpe personalemanglen – og samtidig sikre den nationale sundhedstjenestes bæredygtighed – kunne yderligere forbedringer af sundhedspersonalets arbejdsvilkår bidrage til at gøre karrierer i den nationale sundhedstjeneste mere attraktive og forbedre systemets effektivitet.

(34) Portugal er blandt de EU-medlemsstater, hvor befolkningen ældes hurtigere, hvilket indebærer betydelige og stigende behov for langtidspleje. De offentlige investeringer i langtidspleje ligger imidlertid langt under EU-gennemsnittet, og planlægningen af levering af langtidspleje står fortsat over for koordineringsmæssige udfordringer. Langtidsplejen er i høj grad orienteret mod institutionspleje, mens hjemmebaserede og lokalsamfundsbaserede løsninger kunne bidrage til at forbedre menneskers mulighed for at leve selvstændigt. Der er også regionale forskelle i adgangen til langtidspleje af høj kvalitet i hele landet, idet landdistrikterne er særligt dårligt dækket. De tiltag, som Portugal hidtil har truffet (såsom forbedringer af statussen for uformelle omsorgspersoner og et pilotprojekt om hjemmehjælpstjenester), har haft begrænset virkning eller er kendetegnet ved begrænset forventet dækning. Støtte til økonomisk overkommelige løsninger baseret på behov, herunder ved at styrke hjemme- og lokalsamfundsbaseret pleje, forbedre planlægningen og mindske de regionale forskelle, kan bidrage til at sikre lige adgang til langtidspleje af høj kvalitet.

(35) I lyset af den afgørende rolle, som menneskelig kapital spiller med hensyn til at øge Unionens konkurrenceevne og strategiske autonomi, henstillede Rådet i 2026, at medlemsstaterne træffer foranstaltninger til hurtigt at håndtere de strukturelle udfordringer relateret til menneskelig kapital for så vidt angår færdigheder og uddannelse, som hæmmer konkurrenceevnen. De landespecifikke henstillinger, som rettes til Portugal i 2026, kan bidrage til gennemførelsen af Rådets henstilling om den menneskelige kapital i Unionen.

(36) På trods af den positive udvikling på arbejdsmarkedet i de seneste år står Portugal fortsat over for vedvarende misforhold mellem udbudte og efterspurgte kompetencer. Dette skyldes, at uddannelse og oplæring ikke i tilstrækkelig grad er afstemt efter arbejdsmarkedets behov, samt utilstrækkelige resultater med hensyn til opkvalificering og omskoling af den tilgængelige arbejdskraft, på trods af foranstaltninger i den rigtige retning, såsom uddannelsesforløb i digitale kompetencer. Det medfører mangel på arbejdskraft i nøglesektorer (såsom IKT, byggeri, sundhedsvæsen og retsvæsen), og virksomhederne melder om vanskeligheder med at finde tilgængelige arbejdstagere med de rette kompetencer. Mere effektive og målrettede aktive arbejdsmarkedspolitikker, navnlig for unge, ville også bidrage til at mindske misforholdene mellem udbudte og efterspurgte kompetencer og lette denne gruppes adgang til arbejdsmarkedet. Samtidig er Portugals produktivitet og konkurrenceevne fortsat hæmmet af de lave færdighedsniveauer i den voksne befolkning. Deltagelsen i voksenuddannelse er stadig relativt lav, navnlig i regionerne i den yderste periferi. Anvendelsen af værktøjer til analyse af kompetencebehov kunne mindske misforholdene ved bedre at afstemme udbuddet af videregående uddannelse, erhvervsuddannelse og voksenuddannelse efter de kompetencer, der er behov for på arbejdsmarkedet. Desuden kunne bedre resultater og større deltagelse i voksenuddannelse bidrage til at øge færdighedsniveauerne blandt de befolkningsgrupper, hvor de er lavere, og samtidig give den tilgængelige arbejdskraft de kompetencer, der kræves i en økonomi i forandring.

(37) Portugal har i de seneste årtier gjort betydelige fremskridt med at hæve uddannelsesniveauerne. Desuden er andelen af unge, der forlader uddannelsessystemet tidligt, faldet støt og er på linje med EU-målet for 2030, mens deltagelsen i førskoleundervisning og børnepasning fortsat ligger langt over EU-gennemsnittet. Der er imidlertid en bekymrende tendens med hensyn til tilegnelsen af grundlæggende færdigheder i skolerne. Mellem 2018 og 2022 steg andelen af elever med svage resultater i matematik, læsning og naturvidenskab, mens andelen af elever med de bedste resultater faldt. Desuden er uddannelsesresultaterne fortsat ujævne for elever med ugunstig socioøkonomisk baggrund, som har større sandsynlighed for at klare sig dårligt (f.eks. præsterer 47 % af eleverne i den laveste socioøkonomiske kvartil under niveau i matematik mod 30 % samlet set). Elever med udenlandsk baggrund har også i gennemsnit ringere uddannelsesresultater samt højere andel af klassegentagelser og frafald på et tidspunkt, hvor deres andel er steget til omkring 14 % af elevpopulationen i grundskolen og den lavere sekundæruddannelse. Samtidig er der fortsat mangel på lærere i uddannelsessystemet, og dette risikerer yderligere at forringe kvaliteten og inklusionen i uddannelserne. Det er afgørende at tage fat på disse problemer for at støtte kompetenceudvikling, lige muligheder og social sammenhængskraft.

(38) Portugal har haft en af de højeste kumulative stigninger i de nominelle boligpriser i EU i de seneste ti år, idet priserne er mere end fordoblet siden 2015. Presset på boligernes overkommelighed er langt større i kyst- og byområder. De strukturelle ubalancer mellem udbud og efterspørgsel består. Portugal har en forholdsvis stor andel af boliger, der ikke anvendes som primærboliger, og et betydeligt antal ubeboede og forfaldne ejendomme. Et skifte fra transaktionsskatter til løbende beskatning, bl.a. gennem en ajourføring af de skattemæssige ejendomsværdier, kunne tilskynde boligejere til at bringe underudnyttede ejendomme på markedet og fremme mobiliteten på boligmarkedet. Investeringerne i socialt boligbyggeri er steget markant i de seneste år, delvis støttet af EU-finansiering. De nuværende niveauer for økonomisk overkommelige og sociale boliger ligger dog fortsat under EU-gennemsnittet. Selv om offentlige investeringer fortsat er centrale, er deltagelse fra den private sektor afgørende for at øge boligbyggeriet og imødekomme efterspørgslen, herunder gennem løsninger fra den tredje sektor såsom andelsboliger. En forøgelse af udbuddet af økonomisk overkommelige og sociale boliger kræver, at der tages hensyn til territoriale dimensioner og principperne om inklusion og ikkesegregering. Sammen med en gradvis forøgelse af udbuddet kan boligydelser give midlertidig lindring for sårbare husholdninger, selv om eksisterende ordninger ville have gavn af en bedre målretning. Samtidig fortsætter hjemløshed og andre former for boligmæssig eksklusion med at stige, og der er regionale forskelle i, hvor effektivt disse problemer håndteres. Portugal gør utilstrækkelig brug af regelmæssige efterfølgende evalueringer og kortlægning af behovene i sin boligpolitik. Via instrumentet for teknisk støtte (TSI) modtager Portugal støtte til at etablere en national model for styring og forvaltning af boligdata, hvilket, hvis den gennemføres fuldt ud, bør bidrage til at styrke evalueringen og overvågningen af de nuværende og fremtidige boligpolitikker. Den nuværende koordinering mellem centrale og lokale myndigheder samt koordineringen mellem bolig-, by-, areal- og transportplanlægning er fortsat fragmenteret. Desuden er investerings- og finansieringsmekanismerne hovedsagelig af ad hoc-karakter.

(39) I betragtning af de nære indbyrdes forbindelser mellem euromedlemsstaternes økonomier og disse økonomiers kollektive bidrag til Den Økonomiske og Monetære Unions rette virkemåde henstillede Rådet i 2026, at euromedlemsstaterne træffer foranstaltninger, herunder gennem deres genopretnings- og resiliensplaner, til at efterkomme henstillingen fra 2026 om den økonomiske politik i euroområdet. For Portugal bidrager henstilling 1 til at efterkomme den første, den anden og den tredje henstilling om euroområdet, henstilling 2 bidrager til at efterkomme den fjerde henstilling om euroområdet, henstilling 3 bidrager til at efterkomme den syvende, den niende og den ellevte henstilling om euroområdet, henstilling 4 bidrager til at efterkomme den anden og den syvende henstilling om euroområdet og henstilling 5 og 6 bidrager til at efterkomme den femte henstilling om euroområdet,

HENSTILLER, at Portugal i 2026 og 2027 træffer foranstaltninger med henblik på at:

1. idet det anerkendes, at Portugals budgetstilling udviser et overskud eller er tæt på ligevægt, sikre, at nettoudgifterne overholder de maksimale vækstrater som henstillet af Rådet den 21. januar 2025, i betragtning af den afvigelse fra det anbefalede loft over nettoudgifterne, som Kommissionen har registreret for 2025 og forventer for 2026, samtidig med at der gøres brug af fleksibiliteten i henhold til den nationale undtagelsesklausul, som Rådet har aktiveret; øge de generelle forsvars- og sikkerhedsudgifter og styrke forsvarsberedskabet og samtidig garantere gældsholdbarhed og udgiftseffektivitet samt gradvis tilpasse budgettet til strukturelt højere forsvarsudgifter; sikre, at foranstaltninger, som træffes for at afbøde konsekvenserne af stigende energipriser, er af midlertidig karakter, fokuserer på at beskytte sårbare husstande eller på at dække behovene hos energiintensive selskaber og fastholder incitamentet til energibesparelser, og at det sikres, at deres finanspolitiske omkostninger er forenelige med forpligtelserne i henhold til EU's finanspolitiske ramme; træffe foranstaltninger til at sikre pensionssystemets finanspolitiske holdbarhed på mellemlang sigt og fremme supplerende pensionsordninger; forbedre skattesystemets effektivitet, navnlig ved at strømline skatteudgifterne

2. sikre videreførelsen af de reformer og investeringer, der er gennemført inden for rammerne af genopretnings- og resiliensfaciliteten; øge indsatsen for at gennemføre programmerne vedrørende samhørighedspolitikken, hvor det er relevant med udgangspunkt i omfordelingen til strategiske prioriteter og fleksibilitetsmuligheder, der blev aftalt som led i midtvejsgennemgangen inden for rammerne af samhørighedspolitikken

3. forenkle lovgivningen, forbedre anvendelsen af reguleringsværktøjer og koordineringen på tværs af niveauer i den offentlige forvaltning; mindske den administrative byrde for virksomhederne ved at fjerne hindringer for industrielle licenser og andre hindringer for deres evne til at opskalere; fremme private investeringer i venturekapital og privat egenkapital til fordel for lokale virksomheder og fortsætte med at forbedre den finansielle forståelse; yderligere øge forvaltnings- og skattedomstolenes effektivitet for at forkorte sagsbehandlingstiden; fastholde fokus på forskning og innovation i den investeringsrelaterede økonomiske politik

4. fremskynde dekarboniseringen af transportsektoren, navnlig ved at udfase støtte til fossile brændstoffer og styrke den kollektive transport; fremme langsigtede kontrakter, fremskynde investeringer i fleksibilitetsløsninger og skabe en forudsigelig lovgivningsmæssig ramme; styrke kapaciteten i eltransmissions- og distributionsnettet, herunder sammenkoblingen af elnet på tværs af grænserne, og forbedre tilslutningsprocedurerne; fremskynde energieffektivitetsrenoveringer ved at fjerne lovgivningsmæssige og administrative flaskehalse og ved at fokusere på husholdninger, der oplever energifattigdom; fremme dekarbonisering af industrien; øge affaldshåndteringskapaciteten og -forebyggelsen og styrke genanvendelse og genbrug af affald; forbedre vandforvaltningen og strømline styringen på vandområdet; forbedre vandeffektiviteten og udvikle naturbaserede løsninger; håndtere klimarelaterede risici ved at styrke bæredygtig skov- og arealforvaltning, fremskynde klimasikringen af kritisk infrastruktur og fremme øget privat forsikringsdækning mod skader som følge af naturkatastrofer

5. sikre lige adgang til sundhedsydelser af høj kvalitet, navnlig ved at afhjælpe manglen på sundhedspersonale, samtidig med at den nationale sundhedstjenestes bæredygtighed bevares; sikre lige adgang til langtidspleje af høj kvalitet, bl.a. ved at afhjælpe regionale forskelle og styrke hjemmebaserede og lokalsamfundsbaserede plejeløsninger; afhjælpe misforholdet mellem udbudte og efterspurgte kompetencer og forbedre kompetenceniveauet, bl.a. ved at fremme deltagelsen i voksenuddannelse og gøre uddannelse, erhvervsuddannelse og voksenuddannelse mere relevant for arbejdsmarkedets behov; fremme bedre uddannelsesresultater, navnlig for ugunstigt stillede elever

6. afhjælpe udfordringerne med boligernes økonomiske overkommelighed og tilgængelighed, navnlig ved at skabe incitamenter til en mere effektiv udnyttelse af boligmassen, herunder gennem en omkalibrering af skattemikset; udvide udbuddet af boliger yderligere, herunder økonomisk overkommelige og sociale boliger; styrke koordineringen og styringen af boligpolitikken sammen med integreret by-, areal- og transportplanlægning.

Udfærdiget i Bruxelles, den 10. juli 2026.

På Rådets vegne

S. HARRIS

Formand